

Цього тижня в порядку денному засідань Верховної Ради України

Нові військові звання за євроатлантичними стандартами (законопроект №6372)

Звання військовослужбовців сержантського та старшинського складу в Україні не відповідають стандартам НАТО. Особливо гостро це питання постає під час проведення спільних військових навчань України та країн-членів НАТО.

Законопроект 6372 передбачає зміну назв військових звань в Україні у відповідність із стандартами НАТО. Враховуючи стандарти країн членів НАТО законопроектом пропонується: 1) скасувати військові звання «прапорщик», «старший прапорщик» і ввести замість них звання «штаб-сержант» та «майстер-сержант»; 2) скасувати військові корабельні звання «мічман», «старший мічман» і ввести замість них звання «штаб-старшина» та «майстер-старшина»; 3) запровадження звання «головний сержант» замість військового звання «старшина»; 4) скасувати звання молодшого сержанта; 5) введення таких звань як «старший майстер-сержант» та «головний майстер-сержант» (корабельних «старший майстер-старшина», «головний майстер-старшина»).

Однак, ініціаторами законопроекту не було взято до уваги інші законодавчі акти та Статуту для актуалізації термінів. Так, законопроектом вносяться зміни лише до трьох нормативно-правових актів: Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України та Дисциплінарного статуту Збройних Сил України. Враховуючи наведене, за результатами розгляду рекомендуємо прийняти законопроект за основу в першому читанні.

Упорядкування дисциплінарних повноважень та заміна військових звань (законопроекти №7549 і №7549-1)

Законопроект №7549 спрямований на удосконалення законодавства України з питань проходження військової служби у Збройних Силах України шляхом внесення змін до статутів Збройних Сил України та законів України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України» з метою упорядкування дисциплінарних повноважень посадових осіб, врегулювання деяких питань повсякденної діяльності, визначення прав та обов'язків головних сержантів та головних старшин підрозділів військових частин Збройних Сил України, легітимізації у Збройних Силах України традиційного вітання «Слава Україні! – Героям слава!»

Оскільки законопроектом передбачено запровадження нових військових звань, які лише запропоновані у проєкті Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо військових звань військовослужбовців» (законопроект № 6372), то законопроекти № 7549 та № 6372 доцільно розглядати одночасно.

Законопроект №7549-1 стосується лише військових вітань в Збройних Силах України, в цьому аспекті варто згадати, що відповідні зміни були внесені Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вітання «Слава Україні! – Героям слава!», який набув чинності 14.10.2018 року.

Враховуючи те, що законопроект №7549-1 пропонує зміни щодо військових вітань, які вже були реалізовані вищезазначеним Законом, а також враховуючи висновки Головного науково-експертного управління, рекомендуємо прийняти законопроект №7549 за основу в першому читанні.

Медичне забезпечення осіб з інвалідністю внаслідок війни (законопроекти №7442 і 7442-д)

Законопроектами пропонується доповнити Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» нормою щодо права осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з:

- перебуванням учасників бойових дій на території інших держав;

- участю в антитерористичній операції/у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях

на одержання безоплатної медичної допомоги в закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства внутрішніх справ України, інших центральних органів виконавчої влади та військових формувань.

За результатами розгляду рекомендуємо прийняти законопроект №7442-д за основу та в цілому.

Реформування військових комісаріатів (законопроект №9285)

Законопроектом пропонується реформування системи військових комісаріатів в Україні шляхом створення на їх базі територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі – Центри). В частині механізмів функціонування нічого не змінюється. Доцільним було б, наприклад, розширити коло посадових обов'язків працівників Центрів чи передати їм функції органів соціального захисту населення щодо пільг для ветеранів чи розширити функції Центрів в аспекті витребування документів.

Як вказується у пояснювальній записці до законопроекту, розвиток ЗСУ за західними стандартами та реформування системи мобілізації і мобілізаційної підготовки на основі базових європейських підходів передбачають реформування та забезпечення ефективного функціонування місцевих органів військового управління, якими є військові комісаріати. Однак, сама лише зміна назви не сприятиме реформування військових комісаріатів.

Законопроект №9285 було прийнято 18.12.2018 року. За результатами розгляду може бути прийнятий за основу в другому читанні.

Удосконалення питань проходження військової служби (законопроект №9454)

Законопроектом передбачається, щоб на військову службу за контрактом приймалися військовослужбовці, резервісти, військовозобов'язані, які не мають військових частин та коли контракт не припиняється. Передбачається також обов'язок Нацполції надавати інформацію військовим комісаріатам про притягнення особи до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості.

Не передбачається надання відстрочки від призову на строкову військову службу для громадян України, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу при вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах. Така відстрочка надається на весь період проведення військової підготовки та строк, який триває від завершення цієї підготовки до присвоєння звання офіцера.

Крім того, пропонується внести до ЗУ «Про військовий обов'язок і військову службу» зміни техніко-юридичного характеру з метою приведення його положень у відповідність з законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», а саме: слова «вищі навчальні заклади» замінюються на «заклади вищої освіти», «навчальні заклади» на «заклади освіти», «професійно-технічної» на «професійної (професійно-технічної)» і т.д.

За результатами розгляду може бути прийнятий за основу в першому читанні із врахуванням висловлених пропозицій і зауважень ГНЕУ.